

СТАЛІНСЬКІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, РЕКТОРАТУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ, ПРОФКОМУ І МІСЦЕВКОМУ ХАРКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 17 (666)

Середа, 20 червня 1951 р.

ц. 20 к.

До 15-річчя з дня смерті О. М. Горького

Твори Горького у сховищах Наукової бібліотеки

В Центральній науковій бібліотеці зберігається багато рідкісних видань творів великого російського письменника О. М. Горького. Це, головним чином, дореволюційна періодика, де вперше були надруковані твори Горького, збірка товариства «Знание» та інші.

Як відомо, своє перше оповідання «Макар Чудра» Олексій Максимович написав у 1892 році і надрукував його в тифліській газеті під псевдонімом М. Горький. В бібліотеці є № 242 цієї газети з оповіданням «Макар Чудра». Є також газета «Русские ведомости» № 213 за 1893 рік, де надруковано оповідання «Емельян Пиляй», що було передано до газети без відома Горького його товаришем студентом Васильєвим.

У 1898 році вийшла перша збірка «Очерков и рассказов» Горького, видана двома громадськими діячами — Дороватовським і Чарушніковим. Це видання дуже скоро розійшлося, і через рік «Очерки и рассказы» вийшли другим виданням. В бібліотеці є екземпляр «Очерков и рассказов» 1899 року видання.

Широко представлені перші видання оповідань Горького: «Бывшие люди» в журналі «Новое слово» № 12 за 1897 рік, «Супруги Орловы» в журналі «Русская мысль» № 10 за 1897 рік, «Коновалов» — «Новое слово» № 6 за 1897 рік, «Мальва» в «Северном вестнике» № 11 за 1897 рік.

О. М. Горький багато друкувався в журналі «Жизнь», де друкувався і В. І. Ленін під псевдо-

німом Вл. Ільїн. В бібліотеці є номери цього журналу з творами Горького «Двадцать шесть и одна» (1899), «Фома Гордеев» (1899), «Кирилка» (1899), «Песня о Буревестнике» (1901) та інші.

Велику цінність являє наявний в бібліотеці комплект газети «Новая жизнь» за листопад—грудень 1905 року. Саме в ці місяці газета редагувалася В. І. Леніним і в грудні була закрита. В №№ 12 і 18 за листопад вміщені «Заметки о мещанстве» Горького, яким Ленін дав високу оцінку.

Піси «Мещане», «На дне», «Дети солнца», «Враги», повість «Мать» та інші виходили в світ у виданні товариства «Знание». Всі вони є в бібліотеці. У 1906 році в цьому ж виданні вийшов нарис «Город Желтого Дьявола». Нариси й статті Горького про Америку, які звучать у наші дні з особливою силою, також є в бібліотеці.

Велику увагу приділяв Горький літературі народів Росії. З ініціативи і під редактуванням Горького були видані збірки національних літератур. В бібліотеці є збірки вірменської та фінської літератури (видання «Парус» за 1916 рік). Є також перший «Сборник пролетарских писателей», у передмові до якого в 1914 році Горький писав:

«Пролетаріат... може створити свою художню літературу, як він створив з великою трудностю й величезними жертвами — свою повсякденну пресу».

В. МАЗМАНЬЯНЦ,
вчений секретар Центральної наукової бібліотеки.

Найважливіша віха в розвитку радянської науки

Професорсько-викладацький і студентський колектив університету з ентузіазмом готується ознаменувати річницю з дня опублікування історичних праць товариша Сталіна з питань мовознавства.

20—21 липня в університеті відбудеться науково-теоретична конференція професорсько-викладацького складу. Крім того, відбудеться також об'єднане пленарне засідання кафедр марксизму-ленінізму, філософії і політекономії, де буде прочитано ряд доповідей. На пленумі будуть обговорені також питання дальшого поглибленого вивчення і творчої розробки основних теоретичних положень, висунутих товаришем Сталіним в його працях з мовознавства.

Силами професорсько-викла-

дацького складу мовознавчих кафедр буде прочитано ряд доповідей і лекцій для радянської інтелігенції, студентства, на заводах і фабриках. На філологічному, історичному факультетах, а також на факультеті іноземних мов відбудеться засідання рад, на яких будуть піддані обговоренню підсумки перебудови учбової, наукової і методичної роботи.

Факультет іноземних мов бере активну участь в загальноміській конференції викладачів іноземних мов, присвяченій знаменній даті.

Для колективу університету організується доповідь зав. кафедрою української мови доцента Ф. П. Медведєва на тему: «Значення праць товариша Сталіна з питань мовознавства для розвитку радянської науки».

Виставка, присвячена декаді українського мистецтва і літератури в Москві

В Центральній науковій бібліотеці відкрилася виставка, присвячена декаді українського мистецтва і літератури в Москві. На виставці — твори В. І. Леніна і О. М. Сталіна, постанови ЦК ВКП(б) про журнали «Звезда» і «Ленинград» і про репертуар театрів. Тут же доповіді і статті товариша Жданова про літературу і мистецтво, збірка статей М. І. Калініна «Про літературу». На стендах виставки—критичні роботи про українську радянську

літературу, твори письменників—лауреатів Сталінської премії П. Тичини, А. Малишка, В. Собка та інших.

На виставці представлені матеріали про розквіт українського образотворчого мистецтва, музики, театру. На стендах — репродукції з картин українських художників. Серед них відомі картини художників Хмелька, Яковлевої, Меліхова і багато інших.

М. ВІРИНА.

Йосиф Віссаріонович СТАЛІН.

(Фотохроніка ТАРС).

РІК РОБОТИ ПО-НОВОМУ

Сьогодні минає рік з дня виходу в світ геніальної праці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства».

У травні—червні 1950 року на сторінках «Правди» була проведена вільна дискусія з питань мовознавства. Дискусія показала досить непривабливу картину, що панувала на мовознавчому фронті. Учні Марра протягом довгого часу насаджували аракеєвський режим у мовознавстві, вимагаючи від усіх, хто мислив інакше, беззаперечного визнання так званого «нового» вчення як марксистського напрямку і переслідуючи всіх тих, хто не був згодний з цим «вченням».

Рік тому такому становищу було покладено край. Радянське мовознавство, завдяки геніальному творці Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства», вийшло на широкий шлях розвитку.

Викривши антимарксистську суть лінгвістичних поглядів Марра і його послідовників, товариш Сталін дав глибоку теоретичну розробку основних положень марксистсько-ленінського мовознавства, вказав радянському мовознавству нові шляхи і відкрив нову епоху в розвитку всіх інших суспільних і природничих наук. Твори Й. В. Сталіна стали новим етапом в розвитку діалектичного матеріалізму.

Виступ товариша Сталіна в ході лінгвістичної дискусії з захопленням був зустрінтий ученими і студентами нашого університету. На основі праць товариша Сталіна на факультетах був перебудований ряд курсів, що особливо стосується філологічних дисциплін. Учені-філологи приступили до розробки нових актуальних тем.

Професорсько-викладацький склад філологічного факультету протягом усього року наполегливо вивчав твори товариша Сталіна, присвячені питанням мовознавства. Це сприяло пошквалюванню

роботи кафедр, розвитку критики і самокритики.

Для учительства міста був організований цикл лекцій «Сталінський етап в радянському мовознавстві». Силами учених філологічного факультету у вузах, школах, на заводах, в районах області було прочитано за рік понад 200 лекцій на теми, пов'язані з підсумками лінгвістичної дискусії та історичними працями товариша Сталіна.

Серйозній перебудові піддані були курси діалектичного та історичного матеріалізму і ряд історичних дисциплін, зокрема, історія стародавнього світу.

Зроблене, проте, можна розцінювати лише як перший крок на шляху перебудови. Підводячи сьогодні підсумки роботи за рік, ми повинні відзначити, що вчені Харківського університету і, зокрема, його кадри філологів все ще продовжують залишатися в боргу перед народом, перед корифеєм науки Й. В. Сталіним, чий геніальні рішення кардинальних проблем мовознавства вказують їм шлях до розв'язання багатьох конкретних питань філології.

Слід сказати, що аракеєвський режим, який панував довгий час у мовознавстві, тупцювання на місці, затхлість і застій у мовознавчій науці багато перешкодили і нашим університетським кадрам.

«Загальноновизнано, — говорить товариш Сталін, — що ніяка наука не може розвиватись і робити успіхи без боротьби думок, без свободи критики». Але дискусії з важливіших наукових питань не ввійшли ще в систему, не стали постійним методом наукової роботи ні на філологічному, ні на більшості інших факультетів, хоч є чимало дискусійних питань, які потребують вільного наукового обговорення. На філологічному факультеті такого обговорення кочче потребують, наприклад, питання основного словникового фонду, складання програми з

фольклору, вивчення внутрішніх законів мови, з чим тісно пов'язані проблеми правопису і орфографії, тощо.

Істотною частиною науководослідної роботи є робота з аспірантами, підготовка кандидатських і докторських дисертацій. Не кажучи вже про докторську, всяка кандидатська дисертація, якщо вона гідна цієї назви, неодмінно вносить щось нове в наукову розробку даного питання. І не скучним і закостеним обрядом, а живою науковою суперечкою, широким науковим обговоренням повинен бути захист кожної дисертації. Учені ради факультетів при допомозі кафедр повинні заздалегідь організувати науковий диспут при захисті.

Щоб науково-дослідна робота в університеті могла піднятися на належну височину, необхідно всемірно і безперервно підвищувати теоретичний рівень професорсько-викладацького колективу. Товариш Сталін вказує, що саме теоретична нерозбериха, теоретичні огріхи привели до застою в радянському мовознавстві, що однією з причин створення казки про «класові» мови, «класові» граматики і т. п. було неумітво в питаннях марксизму.

Сам товариш Сталін у своїх геніальних виступах з мовознавства дав ще один чудовий урок творчого марксизму, що є ворогом всякого догматизму, завдав ще одного нищівного удару по начотниках і талмудистах.

За рік роботи по-новому університет досяг деяких успіхів. Їх треба буде тепер врахувати при складанні робочих планів на наступний рік. Початок нового навчального року повинен ознаменуватися піднесенням учбової і наукової роботи на всіх факультетах.

Упертою і систематичною працею повинен відповісти колектив найстарішого на Україні вузу на піклування партії, уряду і товариша Сталіна про розвиток радянської науки.

Блискучий зразок творчого марксизму

Кафедра української мови

Матеріали мовознавчої дискусії, розгорненої на сторінках газети «Правда», вивчалися і систематично обговорювалися на засіданнях кафедри української мови.

Велику увагу було приділено складанню робочих планів. В зв'язку з тим, що в I семестрі поточного учебного року програм з українських мовознавчих дисциплін не було, робочі плани склалися на основі російських програм, апробованих МВО, з урахуванням специфіки української мови.

В цьому учебному році на засіданнях кафедри почали практикувати попередній аналіз лекцій з важливих, вузлових питань мовознавства.

На початку учебного року ще раз була переглянута тематика дипломних і курсових робіт. Велика кількість тем дипломних і курсових робіт була присвячена вивченню словникового складу і граматичної будови української мови в світлі геніальних праць товариша Сталіна.

За роботою над дисертаціями встановлено постійний контроль. Регулярно слухаються звіти про стан роботи над дисертаціями, зачитуються окремі розділи дисертацій. Так, у цьому учебному році 4 рази обговорювали прочитані розділи з дисертацій тт. Лимаренка, Колодяжного, Мартем'янова.

Члени кафедри української мови провели значну роботу в справі популяризації геніальних праць Й. В. Сталіна з питань мовознавства серед громадськості міста і області.

П. МАРТЕМ'ЯНОВ,
старший викладач.

Кафедра філософії

Кафедра діалектичного та історичного матеріалізму, врахувавши вказівки, дані товаришем Сталіним в його працях з питань мовознавства, переробила плани лекційних курсів і семінарських занять.

Кафедра організувала три розширених засідання, на які були запрошені викладачі філософії інших вузів м. Харкова. Працівники кафедри виступили на цих засіданнях з теоретичними доповідями, як «Розвиток Й. В. Сталіним в праці «Марксизм і питання мовознавства» марксистсько-ленінського вчення про базис і надбудову», «Й. В. Сталін про діалектичну єдність мови й мислення» та ін.

Протягом року кафедра керувала теоретичними конференціями студентства історичного та філологічного факультетів. Прочитано багато лекцій.

Доцент Д. ОСТРЯНІН,
зав. кафедрою філософії.

Моя дипломна робота

Після появи видатних праць товариша Сталіна з питань мовознавства я вирішив присвятити дипломну роботу питанням про базис і надбудову.

Основним керівним матеріалом для роботи були праці товариша Сталіна. Вони допомогли мені розібратися в усій складності матеріалу. Товариш Сталін відкрив нові сторони в базисі і надбудові, указав на історично минушу природу базису. Багато уваги приділив товариш Сталін питанню взаємодії базису і надбудови, а також зв'язку з іншими суспільними явищами. В своїй дипломній роботі я також використав положення товариша Сталіна про активність надбудови і особливо про значення активності надбудови в нашому соціалістичному суспільстві.

В. ШЕРСТНЮК,
студент V курсу історичного факультету.

«СТАЛІНСЬКІ КАДРИ»
2 стор. № 17

На цій сторінці керівники кафедри, учені і студенти розповідають про те, як вони вивчають геніальну

Партійна організація в боротьбі за перебудову

Геніальна праця Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» вчить лінгвістів живому, творчому, конкретно-історичному підходу до вирішення важливіших питань мовознавства. Вона викликала творче піднесення серед колективу філологічного факультету.

Партійна організація факультету разом з деканатом накреслила і здійснила ряд заходів до перебудови роботи на факультеті в світлі праць Й. В. Сталіна з питань мовознавства. В першу чергу була перебудована вся науково-дослідна й викладацька робота. Переглянуті програми й учебні плани, тематика курсових і дипломних робіт студентів, уточнені й конкретизовані теми дисертацій. Співробітники мовознавчих кафедр прочитали понад 200 доповідей про підсумки всесоюзної дискусії з мовознавства і сталінський етап в радянській науці про мову.

Велику допомогу подало нам партійне бюро університету, заслухавши на своєму засіданні звіти завідуючих кафедрами російської мови та історії російської літератури. Бюро вказало на ряд істотних недоліків в роботі кафедр і факультету в цілому, зазначило, що критика і самокритика на факультеті ще недостатні.

Кафедра історії стародавнього світу

До недавнього часу і в програмах по курсу стародавньої історії, і в практичній учебній та науковій роботі кафедри історії крупних рабовласницьких імперій (Кіра, Олександра, Цезаря) зосереджувалися окремі частини складу цих імперій і грали значну роль в економічному та політичному житті цих імперій. Праці товариша Сталіна вказали нам на необхідність більше уваги приділити вивченню «племен і народностей, що жили своїм життям і мали свою мову».

Перетворюючи в життя це сталінське положення, кафедра стародавньої історії внесла до робочого плану по курсу історії стародавнього Сходу нову тему—«Народи Середньої Азії в старовину».

При вивченні історії стародавньої Греції значно більше уваги приділено ролі народів Північного Причорномор'я в житті античного світу. До розділу «Імперія» по курсу історії стародавнього Риму внесені нові теми, що висвітлюють народно-визвольну боротьбу племен і народностей Африки, Галії, Фракії, Дакії, Малої Азії.

Доцент В. ГОЛЬДЕНБЕРГ.

працю Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства», як застосовують її положення в повсякденній роботі.

Виконуючи рішення партбюро університету, комуністи факультету домоглися поліпшення всієї роботи. Активніше стали проходити заняття теоретичного семінару. Обговорення доповідей про історизм в мовознавстві, про граматичну будову російської мови та ін. допомогли поліпшити якість лекцій.

Однак, це лише початок перебудови. Ряд серйозних недоліків свідчить про те, що парторганізація факультету ще мало цікавиться роботою кафедр. На факультеті протягом року не було жодної широкої творчої дискусії з конкретних питань лексикології, граматики, орфографії, нема ще настійної боротьби за культуру усної і письмової мови. Курсові роботи студентів часто бувають на низькому рівні.

Відповідальні завдання стоять перед літературознавцями. Інформаційна доповідь доцента М. П. Легавки про московську сесію з питань літературознавства викликала великий інтерес викладачів і студентів. Однак, кафедри російської, української і зарубіжної літератури ще не організували широких творчих дискусій з питань, що обговорювалися на науковій сесії. Вчені факультету не поспі-

Кафедра французької мови

Співвідношення основного словникового фонду до словникового складу мови було розкрито студентам на лекціях французької мови. Відзначалася велика стійкість основного словникового фонду і безперервне змінення і розвиток словникового складу мови в нерозривному зв'язку з історією суспільства, з історією народу, творця і носія мови.

Конкретно це положення ілюструвалося при лексичному аналізі пророблених текстів, вписувалися кореневі слова, які є базою для утворення нових слів. Змінення і збагачення словникового складу в зв'язку з розвитком суспільства і виникнення нових понять ілюструвалося при проходженні відповідних статей за підручником.

Річниці з часу опублікування праці товариша Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» кафедра присвятила окреме засідання, де з доповідями виступили т. Шитова («Про методи завоювання студентами основного словникового фонду») і т. Чуніхіна («Про застосування порівняльно-історичного методу у викладанні французької мови»).

О. МОГИЛЕВСЬКА,
зав. кафедрою французької мови.

Кафедра англійської мови

Викладання англійської мови в минулому році було піддане серйозній переробці в світлі праць Й. В. Сталіна.

В процесі роботи викладачі ознайомили студентів з основними особливостями граматичної будови англійської мови; вони звернули увагу студентів на стійкість граматичної будови, на збереження її основи протягом цілого ряду історичних епох.

Викладачі одночасно звертали увагу студентів на поступовий розвиток граматичної будови, змінення, вдосконалення, збагачення її новими формами. Так, студентам роз'яснювалося, що поява в англійській мові твердого порядку слів мала своє глибоке історичне обґрунтування. В процесі розвитку мови відбувалося відмирання флексій, що при довільній розстановці слів давало можливість по-різному тлумачити зміст речення.

Мова невіддільна від мислення. Розуміння елементів чужої мови можливе лише на базі рідної мови. Тому при навчанні граматиці широко застосовувалося порівняння англійських конструкцій з адекватними конструкціями української та російської мов.

Л. ГЕЛЬФЕНБЕЙН,
зав. кафедрою англійської мови.

ТВОРЧЕ ПІДНЕСЕННЯ У БІОЛОГІВ

Поява геніальних праць Й. В. Сталіна з питань мовознавства викликала творче піднесення серед учених біологічного факультету. При великій активності слухачів теоретичного семінару обговорені були тут доповіді: «Про базис і надбудову» (доповідач доц. Н. М. Шевченко), «Роль соціалістичної свідомості в розвитку радянського суспільства» (доц. В. І. Махінко) та «Радянська держава — важливіша зброя побудови

комунізму» (доц. Ю. М. Прокудін). Предметом палкого обговорення було питання про науку як форму громадської свідомості.

«Вчення І. П. Павлова про дві сигнальні системи в світлі діалектичного матеріалізму» — так називається підготовлена до друку брошура автора цих рядків. В брошурі, розрахованій на широку аудиторію, показано, що роботи І. П. Павлова є природничо-науковим обґрунтуванням марксист-

сько-ленінської теорії походження людини (вчення про слово як якісно новий умовно-рефлекторний подразник для людини). І. П. Павлов дає також природничо-наукове обґрунтування теорії відбиття і показує фізіологічний механізм діалектичного зв'язку мови з мисленням, що є марксистським тезисом, блискуче розробленим в праці товариша Сталіна.

Доцент В. МАХІНЬКО.

КНИГУ Й. В. СТАЛІНА—НАЗУСТРІЧ ЧИТАЧЕВИ

«Марксизм, — говорить тов. Сталін, — є наука про закони розвитку природи і суспільства, наука про революцію пригноблених і експлуатованих мас, наука про перемогу соціалізму в усіх країнах, наука про будівництво комуністичного суспільства».

Я намагаюсь відобразити всі ці проблеми рубриками й матеріалами в тих відділах систематичного каталогу, які я веду.

Так, наприклад, в розділі «Соціалізм — комунізм» розроблено більш детально цілий ряд рубрик, матеріали яких характеризують закони розвитку соціалістичного суспільства й поступовий перехід від соціалізму до комунізму. В розділі, присвяченому четвертій главі «Історії ВКП(б)», також більш детально розроблена рубрика «Про діалектичний і істо-

ричний матеріалізм», організовані нові рубрики—«Діалектичний матеріалізм, мовознавство й мислення», «Діалектичний матеріалізм і сучасна фізика», «Діалектичний матеріалізм і сучасна біологічна наука», рубрики про базис і надбудову.

П. ШТАНГЕЙ,
бібліограф Центральної наукової бібліотеки.

Кафедра російської мови

«Загальновизнано, що ніяка наука не може розвиватись і робити успіхи без боротьби думок, без свободи критики» (Й. Сталін). Навпаки, правильно організовані творчі дискусії гарантують розвиток і досягнення науки. І метод творчих дискусій завойовує собі на кафедрі все більш міцне становище. Обговорюються — гаряче й толково, з участю всіх присутніх, від аспіранта першого року до висококваліфікованого спеціаліста, — фрагменти з дисертацій, глави з переданих до друку книжок, тексти наступних лекцій і доповідей, вразення від взаємодивидування лекцій і практичних занять, окремі курсові роботи студентів і т. ін.

Животворна сила подібних дискусій цілком очевидна. Особливо велика користь, яку приносить цей метод нашим молодим ученим — майбутнім дисертантам.

Доцент М. БАЖЕНОВ,
зав. кафедрою російської мови.

На історичному факультеті

Весь колектив істориків нашого університету з самого початку навчального року взяв активну участь в перебудові учебного процесу і всієї наукової роботи в світлі неочіненних вказівок товариша Сталіна.

Перш за все кафедри зайняли переглядом програм і відповідних робочих планів, до яких внесені були нові теми, зокрема «Історичне значення праці товариша Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» для історії народів СРСР», «Й. В. Сталін про мовне споріднення слов'янських народів», «Критика Й. В. Сталіним помилкових положень М. Я. Марра в галузі мовознавства» та ін. Переглянута і доповнена тематика дипломних і курсових робіт, розроблені і прочитані нові спецкурси.

З метою посилення контролю за навчальним процесом, був збільшений план стенографування лекцій по всіх курсах. Особливу увагу кафедри приділили підготовці і обговоренню методичних розробок наступних лекцій з найбільш складних тем робочих планів.

Перші кроки на шляху реалізації настанов товариша Сталіна значно поліпшили роботу факультету.

Доцент А. СЛЮСАРСЬКИЙ,
декан історичного факультету.

Про словниковий фонд

Вчення Й. В. Сталіна про мову висунуло перед радянськими мовознавцями ряд важливих і цікавих проблем, які будуть розв'язані радянськими вченими на марксистській основі. Студенти-члени наукового гуртка з мовознавства при факультеті іноземних мов зробили протягом року ряд цікавих доповідей. Я працювала над доповіддю «Вчення товариша Сталіна про словниковий склад мови». В основу була покладена геніальна праця товариша Сталіна «Марксизм і питання мовознавства».

Товариш Сталін указав на те, що слова, які є в мові, складають так званий словниковий склад мови, головне в якому — основний словниковий фонд. Збагачення словникового складу здійснюється в зв'язку з розвитком суспільства, в зв'язку з історією культури народу. Він безперервно поповнюється новими словами й ісловами, багато слів випадає з словникового складу, отже, відбувається якісне збагачення лексики.

Робота над доповіддю значно розширила мій невеликий ще лінгвістичний кругозір.

Г. ЯЦЮК,
студентка II курсу факультету іноземних мов.

Й. В. Сталін про мову як суспільне явище

Геніальна праця Й. В. Сталіна «Марксизм і питання мовознавства» відкриває новий етап у розвитку марксистсько-ленінської теорії взагалі і мовознавства зокрема. В цій праці не тільки викрита антимарксистська суть лінгвістичних поглядів Марра та його послідовників, але з виключною силою переконань і глибиною аргументації подані основи марксистсько-ленінського мовознавства.

Мова як соціальне явище давно була об'єктом дослідження не лише лінгвістів, але й філософів та психологів. Проте, це питання науково вірно вперше в історії науки було висвітлено лише класиками марксизму-ленінізму.

Різне тлумачення суті мови визначає різні школи, різні течії, різні напрями в мовознавстві. Ідеалістичне та вульгарно-матеріалістичне тлумачення основних проблем мовознавства привело сучасну буржуазну науку про мову до небаченого ще в історії занепаду та деградації.

Певна частина буржуазних вчених хоч і розглядає мову як суспільне явище (напр., Мейє), але специфіку і розвиток суспільства вони розуміють ідеалістично. Вони відривають мову від історії народу, не розуміючи, що мова «...народжується і розвивається з народженням і розвитком суспільства» (Й. Сталін).

Сучасне буржуазне мовознавство в США та в інших імперіалістичних країнах, прикриваючись буржуазно-космополітичними ідеями, переживає нечуваній занепад. Саме зараз, коли імперіалісти Америки розв'язали агресивну війну в Кореї, американська лінгвістика, проповідуючи расизм та шалений космополітизм, остаточно відійшла від історизму. Цим характеризується зараз так званий «соціологічний» напрямок у мовознавстві та його різновидність — структуралізм.

Відстояти історизм, відстояти науку про мову покликане радянське мовознавство, що спирається на марксистську філософію, на принципи марксизму-ленінізму, на основоположні роботи з мови та мовознавства Й. В. Сталіна.

Ще з перших років революції вкоренилася думка в мовознавстві, що мова є надбудовою, що зміни в мові зв'язані безпосередньо із змінами базису.

«Визнавати мову за надбудову, — говорить проф. А. С. Чикобава, — вважалося першою умовою марксистської постановки питання про мову. Вважалося немислимим, щоб у сфері суспільних явищ могли існувати факти, що не відносяться ні до базису, ні до надбудови. Товариш Сталін довів, що таке суспільне явище може існувати, що за таке явище слід визнати мову!»

Визнаючи мову як надбудову, Марр визнавав класовий характер мови. На його думку, мова була завжди класовою. Це положення Марра, незважаючи на його помилковий характер, занадто швидко поширилося серед мовознавців і завдало великої шкоди нашій мовознавчій науці.

Викриваючи помилки М. Я. Марра, Й. В. Сталін пише:

«...Мова породжена не тим чи іншим базисом, старим чи новим базисом, всередині даного суспільства, а всім ходом історії суспільства і історії базисів на протязі віків. Вона створена не одним яким-небудь класом, а всім суспільством, всіма класами суспільства, зусиллями сотень поколінь. Вона створена для задоволення потреби не одного якого-небудь класу, а всього суспільства, всіх класів суспільства. Саме тому вона створена, як єдина для суспільства і спільна для всіх членів суспільства загальнонародна мова. Через це службова роль мови, як засобу спілкування людей, полягає не в тому, щоб обслуговувати один

клас на шкоду іншим класам, а в тому, щоб однаково обслуговувати все суспільство, всі класи суспільства. Цим власне і пояснюється, що мова може однаково обслуговувати як старий, вмираючий лад, так і новий лад, що підіймається; як старий базис, так і новий, як експлуаторів, так і експлуатованих».

Й. В. Сталін вчить нас, що зміна базису не визначає і не може визначати зміни мови, вона не створює умов для радикального перевороту протягом декількох років у мові. Бо кожному зрозуміло, що зв'язок слова з певним предметом, назва предмету, безперечно, обумовлені довготривалим досвідом людини.

Й. В. Сталін з виключною ясністю стверджує, що

«...мова відбиває зміни у виробництві відразу і безпосередньо, не доживаючи змін у базисі. Тому сфера дії мови, яка охоплює всі галузі діяльності людини, значно ширша і різноманітніша, ніж сфера дії надбудови. Більш того, вона майже безмежна».

В роботах з мовознавства майже завжди мова розглядалась як ідеологічна надбудова, скрізь відзначалися класові елементи, відбиття суспільно-економічної форми. Звичайними були вирази «мова пролетаріату», «мова буржуазії», «мова феодальної знаті», «мова селянства», «мова дворянська», «мова чумази» і т. ін. Ці мови досліджувалися, розроблялися, проте, як правило, загальнонародна мова чекала на своїх дослідників.

Й. В. Сталін вперше в історії науки про мову поставив і так чітко вирішив питання, що мова не є надбудова над базисом, — викрив основну методологічну помилку попереднього радянського мовознавства і вказав нові завдання та шляхи для дальшого розвитку марксистської науки про мову.

В геніальній праці «Марксизм і питання мовознавства» Й. В. Сталін розкрив, що походження й розвиток мови породжені й зумовлені всім історичним процесом розвитку суспільства на протязі всієї історії, бо поза суспільством мови не існує.

Як відомо, в науці неодноразово піднімалося питання: чи мова явище біологічне, спадкове, чи мова явище соціальне? Щоб дати відповідь на це, слід навести найпростіші два приклади:

1) В своєму розвитку дитина на певному етапі свого життя починає рухатися, ходити, бігати і т. п. Цей рух не зумовлений тим, що старші навчають дитину рухатися, а справа полягає в тому, що ця функція закладена в самому організмі дитини. Навчають її цьому чи не навчають, а дитина ходити буде. Це явище розглядається як біологічне, спадкове.

2) Зовсім інша річ — мова. Професор А. С. Чикобава наводить приклад, коли особа, попадаючи в іншомовне оточення, переходить у своєму мисленні на мову нову, на мову її оточення. Дитина певної національності, попадаючи до народу іншої національності, засвоює мову того колективу, в якому перебуває весь час свого життя, тобто мислить на мові цього народу. Ці приклади свідчать про те, що мова є продуктом суспільства, його соціальною традицією, а не якоюсь інстинктивною функцією. Дитина засвоює мову того колективу, в якому вона перебуває, тобто певної суспільної групи.

Мова тісно зв'язана з розвитком суспільства, мова — засіб зв'язку між членами суспільства, знаряддя розвитку і боротьби.

«...Через те мову і закони її розвитку можна зрозуміти лише в тому разі, коли вона вивчається в нерозривному зв'язку з історією суспільства, з історією народу, якому належить вивчувати мову і який є творцем і носієм цієї мови» (Й. Сталін).

М. Я. Марр, незважаючи на те, що він багато написав з приводу зв'язку мови і мислення, не зміг розкрити діалектичної єдності цих питань, не зміг дійти до

поняття, що «реальність думки проявляється в мові» (Й. Сталін). Помилкою Марра було те, що він механічно розривав мову та мислення. Він не зрозумів лінгвістичних настанов, а В. І. Ленін з особливою силою підкреслив єдність мови та мислення: «Історія думки=історія мови» (Ленінський збірник, IX, стор. 15).

Й. В. Сталін підкреслює особливу функцію мови в суспільно-життєвій діяльності. За допомогою мови люди обмінюються думками, що є постійною необхідністю суспільства, бо без цього неможливе виробництво, без цього неможливо покорити сили природи, без цього неможливе існування самого суспільства.

никовим фондом, але з своєю граматичною будовою, правда, примітивною, але все-таки граматичною будовою.

Дальший розвиток виробництва, поява класів, поява писемності, зародження держави, яка потребувала для управління більш-менш упорядкованого листування, розвиток торгівлі, яка ще більше потребувала упорядкованого листування, поява друкарського верстата, розвиток літератури — все це внесло великі зміни у розвиток мови» (Й. Сталін).

Кожна мова безперестанно міняє свій лексичний склад, свої звукові особливості, основний словниковий фонд та свою граматичну будову.

Відбиваючи зміни в суспільстві, мова зберігає багато старовинних рис, які часом існували ще до епохи рабства.

Зміни фонетичної системи, морфологічного характеру, будови речень відбуваються не в однаковій мірі. Одні явища змінюються скоріше, інші повільніше. Ці зміни відбуваються в мові за внутрішніми законами розвитку тої чи іншої мови.

Розвиток мови, її історія тісно пов'язані з історією народу. Тому мовознавство, як наука суспільна, не може розвиватися відірвано від інших суспільних наук: філософії, історії, етнографії, історії літератури та інших. При цьому, звичайно, треба мати на увазі специфічні особливості мови, які відрізняють її від інших суспільних явищ.

«...Вони полягають в тому, що мова обслуговує суспільство, як засіб спілкування людей, як засіб обміну думками в суспільстві, як засіб, що дає людям можливість зрозуміти один одного і налагодити спільну роботу в усіх сферах людської діяльності, як в галузі виробництва, так і в галузі економічних відносин, як в галузі політики, так і в галузі культури, як у громадському житті, так і в побуті. Ці особливості властиві тільки мові, і саме тому, що вони властиві тільки мові, мова є об'єктом вивчення самостійної науки — мовознавства. Без цих особливостей мови мовознавство втратило б право на самостійне існування» (Й. Сталін).

Й. В. Сталін поставив перед радянським мовознавством три завдання:

«Ліквідація арачкеевського режиму в мовознавстві, відмова від помилок М. Я. Марра, впровадження марксизму в мовознавство, — такий є по-моєму шлях, на якому можна було б оздоровити радянське мовознавство».

З цього випливає основне наше завдання — глибоко оволодіти загальною методологією Маркса — Енгельса — Леніна — Сталіна. Озброївшись методом матеріалістичної діалектики, треба критично опанувати мовознавчу спадщину. Раз і назавжди покінути з невластивим марксизму нескромним, чванливим, зарозумілим тоном, «що веде до голого і легковажного заперечення всього того, що було у мовознавстві до М. Я. Марра» (Й. Сталін).

Й. В. Сталін поставив та науково вирішив ряд питань, що мають величезне значення для розвитку мовознавства, а й для інших наук — філософії, історії, політекономії, літературознавства і т. д. Праця Й. В. Сталіна — великий вклад в скарбницю марксизму-ленінізму.

Боротьба за втілення в життя, в щоденну нашу роботу ідей, що випливають з праці Й. В. Сталіна, — наше першочергове завдання.

Радянські лінгвісти виправдають довіря партії і успішно виконають завдання, поставлені перед ними Й. В. Сталіном.

Доцент Ф. МЕДВЕДЕВ,
кандидат філологічних наук,
зав. кафедрою української мови.

Й. СТАЛІН

МАРКСИЗМ І ПИТАННЯ МОВИ

ДЕРЖВОЛІТВІДАВ УРСР

Й. В. Сталін вчить нас, що реальність думки проявляється в мові. «Оголених думок, вільних від мовного матеріалу, вільних від мовної «природної матерії» — не існує. Співвідношення мови та мислення — це співвідношення форми й змісту.

З цього приводу слід нагадати думку Й. В. Сталіна:

«...розробляючи питання семантики і використовуючи її дані, аж ніяк не можна переорієнтувати її значення, і тим більше — не можна зловживати нею. Я маю на увазі деяких мовознавців, які, надмірно захоплюючись семантикою, нехтують мовою, як «безпосередньою дійсністю мислі», нерозривно зв'язаною з мисленням, відривають мислення від мови і твердять, що мова відживає свій вік, що можна обійтись і без мови.

Зверніть увагу на такі слова М. Я. Марра:

«Мова існує, лише оскільки вона виявляється в звуках; дія мислення відбувається і без вираження... Мова (звукова) стала нині вже здавати свої функції новітнім винаходам, що перешагують беззастережно простір, а мислення іде вгору від невикористаних його нагромаджень у минулому та нових здобутків і має змістити й замінити повністю мову. Майбутня мова — мислення, що росте у вільній від природної матерії техніці. Перед ним не встояти ніякій мові, навіть звуковій, все-таки зв'язаній з нормами природи» (див. «Вибрані праці» М. Я. Марра).

Якщо це «труд-магічну» тарбарщину перекласти на просту людську мову, то можна прийти до висновку, що:

а) М. Я. Марр відриває мислення від мови;

б) М. Я. Марр вважає, що спілкування людей можна здійснити і без мови, за допомогою самого мислення, вільного від «природної матерії» мови, вільного від «норм природи»;

в) відриваючи мислення від мови і «звільнивши» його від мовної «природної матерії», М. Я. Марр попадає в болото ідеалізму».

Розглядаючи мову як суспільне явище, Й. В. Сталін довів, що мова ніколи не була й не може бути класовою. Проте,

«...захисники класовості мови, — пише А. С. Чикобава, — спираються на твердження, що мова — суспільне явище: класовість мови обґрунтовується соціальністю мови, виводиться з соціальності мови, з того факту, що мова обслуговує суспільство».

В концепції товариша Сталіна класовість мови виключається саме завдяки соціальності мови, завдяки тому, що мова — суспільне явище, що мова — засіб зв'язку».

Тільки той науково розглядає мову та її закони розвитку, хто на основі марксистсько-ленінської теорії розглядає мову як суспільне явище, хто по-марксистському розуміє суспільство. Ще Ф. Енгельс у своїй відомій роботі «Роль праці в олюдненні мавпи» говорив:

«...розвиток праці по необхідності сприяв тіснішому з'єднанню членів суспільства, тому що завдяки йому стали частіші випадки взаємної підтримки, спільної діяльності і стала яснішою користь цієї спільної діяльності для кожного окремого члена. Коротко кажучи, люди, що формувалися, прийшли до того, що у них виникла потреба сказати щось один одному». (Ф. Енгельс. Діалектика природи. 1933, стор. 52).

Таким чином, не можна розглядати розвиток мови відірвано від розвитку суспільного життя, не можна розглядати його іманентно, ідеалістично, поза конкретними матеріальними умовами і суспільними відносинами.

Внутрішній розвиток мови відбувається у зв'язку з розвитком того колективу, який є її носієм. При цьому треба мати на увазі, що

«структура мови, її граматична будова і основний словниковий фонд є продукт ряду епох».

Треба гадати, що елементи сучасної мови були закладені ще в далеку давнину, до епохи рабства. Це була мова не складна, з дуже мізерним слов-

1 А. С. Чикобава. Учення Й. В. Сталіна о языке как общественном явлении. Див. збірник «Вопросы языкознания в свете трудов Й. В. Сталіна», стор. 38.

Проведення наукових досліджень, пов'язаних із спорудженням Каховської гідроелектростанції, вимагає координування роботи вчених різних спеціальностей. Прикладом такої співдружності може бути робота на тему «Прогноз гідрогеології». Присвячуючи в зв'язку з будівництвом водоймищ на Дніпрі і Молочній і втратами з сітки зрошувальних каналів».

В цій темі гідрогеологічна частина виконується кафедрою гідрогеології. Одержані попередні дані були докладені Раді геологічного факультету, на загально-мисливській сесії гідротехніки та іригації, в ряді дослідних інститутів Харкова та Києва. Була

визначена актуальність і виключна практична важливість питань теми.

Для обґрунтування положень гідрогеології важливу роль відіграє дослідження течії ґрунтових вод. Робота по дослідженню фільтрації води з водоймища Каховської ГЕС теоретично й експериментально, методом електро-гідродинамічних аналогій, виконувалася кафедрою механіки фізико-математичного факультету. Цим питанням було присвячено декілька засідань кафедри механіки.

До роботи по електродинамічному моделюванню були залучені студенти-механіки тт. Олександров, Косачевський і Татарченко. Частина виконаної ними експериментальної роботи була докладена на факультетській, а потім загально-мисливській студентській науковій конференції і одержала високу оцінку. Жюрі фізико-математичної секції загально-мисливого огляду студентських робіт присудило авторам першу премію.

Зараз закінчується узагальнення матеріалів попередніх досліджень, і результати будуть направлені для використання зацікавленим організаціям. Дослідження по цій темі будуть продовжені як на кафедрі механіки, так і в польових умовах, куди споряджається експедиція гідрогеологів.

Професор В. ГЕРМАН,
доцент О. МАКАРЕНКО,
інженер В. БУЛАХ.

У другому семестрі на геологічному факультеті почав працювати гурток для школярів. На фото: заняття гуртка.

Фото В. ВАСИЛЕНКА.

НА ФАКУЛЬТЕТАХ

Глибоке знання матеріалу

СТУДЕНТИ IV курсу економічного факультету склали заліз з історії економічних учень. Першим відповідає відмінник навчання, Сталінський стиледіат М. Макеєнко. Він повинен розповісти про економічні погляди декабристів. Студент дає вичерпну відповідь, наводить оцінку декабристів В. І. Леніном, далі аналізує основні економічні роботи Пестеля, Муравйова і викриває їх помилки.

Студент Фомін докладно висвітлює економічні погляди Чернишевського. Він говорить про високу оцінку, яку дали роботам Чернишевського К. Маркс, В. І. Ленін та Й. В. Сталін. Фомін розповідає про те, що Чернишевський після Радішева, Бєліньського, Герцена підніс матеріалізм на вищий ступінь у домарксовський період.

Відмінник навчання Соколінський глибоко продумав відповідь на запитання про суспільно-економічну думку Росії в 30—40-х роках XIX ст.

Хороші відповіді на заліку дали четвертокурсники Тульчинський, Бідний та інші.

О. ШЕБАНОВ.

Тривожні сигнали з відділення журналістики

На філологічному факультеті сесія в розпалі. В цьому семестрі вона проходить більш організовано і з кращими показниками, ніж взимку. Налагоджено чергування активу, регулярно виходять бюлетені «Горьковця».

Студенти прийшли до екзаменів з глибокими і твердими знаннями. Як і завжди, перед ведуть активісти. Відмінно склали екзамен тт. Луценко, Бріман, Міхліна й ін., що вихали працювати до піонерських таборів.

Найкраще складають екзамен третьокурсники класичного відділення (гурток т. Басс), де немає жодної «трійки», на III і IV курсах відділення журналістики і на III курсі українського відділення. Знизили успішність в цю сесію першокурсники українського і російського відділень. Загрозливе становище створилося на II курсі відділення журналістики (гурток Губарева), де на екзамені з історії України студенти одержали 6 двійок. Чим пояснити таке

ЩОДЕННИК СЕСІЇ

Основи марксизму-ленінізму

ГЛИБОКІ, вичерпні знання основ марксизму-ленінізму показав першокурсник англійського відділення факультету іноземних мов Люперсовський. Він докладно розповів про вчення Й. В. Сталіна про базис і надбудову, добре висвітлював питання про переростання буржуазно-демократичної революції в соціалістичну.

Студентка Матюхіна широко розкрила історичне значення «Маніфесту Комуністичної партії».

«Книга В. І. Леніна «Що робити?» — таке перше запитання в екзаменаційній картці студентки Матецької. Першокурсниця докладно, майже по тексту, висвітлює основні положення геніальної праці В. І. Леніна, показала глибоке розуміння питань теорії, знання фактів.

На «відмінно» відповідали першокурсники Чайка, Петіна, Сухарева, Панова і інші.

становище? Мабуть, лише одним: недостатньою роботою групи протягом року, несерйозним ставленням деяких студентів до важливих предметів. Такі студенти, як, наприклад, Бекетов, стали вважати свою «поетичну діяльність» першочерговим покликанням, а навчання відсунули на задній план, гадаючи, очевидно, що знання прийдуть самі, без наполегливої підготовки.

Група і, зокрема, актив не зробили висновку з колоквіумів з історії України.

Слід відзначити, що на відділенні журналістики у частини студентів існує ще тенденція вихати на «шпаргалках», здобути хорошу оцінку шляхом вимагательства, намагання всіякою, тільки не добросовісною працею, добитися хороших результатів на екзаменах.

Над цим треба серйозно задуматись активу відділення.

Ф. ОЛЕНЧЕНКО.

Диплом захищають фізики

Виконання дипломних робіт є завершальним етапом всього періоду навчання студентів в університеті. Працюючи над дипломними роботами, студенти-випускники повинні навчитися застосовувати набуті за роки навчання знання в науковій роботі. Студенти-експериментатори повинні розширити коло своїх експериментаторських навичок.

Для більшої студентів дипломна робота є їх першим науковим хрещенням. У зв'язку з цим особливо велика відповідальність як студентів-дипломників, так і кафедр, які здійснюють керівництво дипломними роботами.

На кафедрі фізики твердого тіла в цьому році 11 студентів виконували свої дипломні роботи. Усі дипломні роботи були запропоновані кафедрою студентам як наукові роботи, виконання яких передбачає одержання нового наукового результату. Студенти перебороли багато труднощів, працюючи над дипломами.

Захист дипломних робіт показав, що наполеглива праця і зусилля випускників не пропали даремно. 9 студентів одержали оцінку «відмінно», двоє — «добре». 9 з 11 дипломних робіт, в яких одержані нові цікаві результати,

Екзаменуються першокурсники

ПЕРШОКУРСНИКИ географічного факультету склали екзамен з гідрології.

Студентки Ільїна, Васюткіна, Макієвська, Довбня, Васильченко, Овчаренко показали хороше знання предмету й одержали заслужене «відмінно».

8 «відмінно», 10 «добре», 1 «посередньо» — так закінчився екзамен.

Відповідь

відмінниці

Н. Власенко

КВАНТОВА механіка — один із складних екзаменів у студентів IV курсу фізико-математичного факультету.

Почесна відмінниця Н. Власенко акуратно відвідувала лекції, систематично вивчала предмет. Її відповідь на екзамені була глибокою й вичерпною. Власенко докладно зупинилася на проблемі атома, добре відповіла на запитання про ідеальний фермієвський газ.

На «відмінно» склали екзамен тт. Разуменко, Гешкенбейн, Пересада, Мойсєєв, Чайковський.

Грунтовно

вивчають

праці всьдзя

ЕКЗАМЕН з вступу до мовознавства у студентів I курсу російського відділення філологічного факультету показав, що першокурсники протягом року вчилися багато і наполегливо. Це дало позитивні наслідки — більшість студентів відповідали на «добре» й «відмінно». Всі першокурсники виявили міцні знання, глибоке розуміння геніальних праць Й. В. Сталіна з питань мовознавства.

На «відмінно» відповідали студенти Сливцька, Ганченко, Грінченко, Шмеркіна, Тютюма. 15 «відмінно», 15 «добре», 3 «посередньо» — такий результат екзамену.

рекомендовані для опублікування в «Учених записках» університету і союзних журналах. Особливо слід відзначити результати, одержані студентами Багровим, Смушковим, Августом, Махоніним, дипломні роботи яких мають важливе наукове значення. Велику допомогу випускникам в їх роботі над дипломами подали зав. кафедрою фізики твердого тіла професор Б. Я. Пінєс, а також викладачі кафедри тт. Бублик, Хоткевич, Боровик.

Я. ГЕГУЗІН,

кандидат фізико-математичних наук.

ШЕФСТВО НАД ШКОЛОЮ

До останнього часу відсталою ділянкою в роботі економічного відділення СНТ було шефство над школами. А між тим, це питання дуже важливе для факультету. Справа в тому, що випускники середніх шкіл, які вступають на факультет, зовсім не знайомі з економічними дисциплінами. Тому, коли в стінниці «Економіст» був надрукований відкритий лист групи студентів факультету з конкретною пропозицією про форми шефської роботи в школі, рада відділення відгукнулася на нього й встановила тісний зв'язок з 131-ю хлоп'ячою середньою школою.

Школярам розповіли про наукову студентську роботу на факультеті. Був організований історичний гурток з економічним і соціально-економічним ухилами. На засіданнях гуртка читаються доповіді школярів і студентів, причому до кожного доповідача-шко-

ляра прикріплені консультант-студент.

Студент Хайкін прочитав доповідь «Розвиток промисловості Харківщини в дореволюційний період», студент Ковальов — «Польща на шляху до соціалізму». Доповідь на тему «Неминучість загибелі капіталізму й перемоги соціалізму» прочитав Д. Таліс. Цікаві, змістовні доповіді з допомогою студентів приготували учні школи. Так, Олександр Сальников прочитав доповідь «Шляхи переходу від соціалізму до комунізму». Про селянську реформу 1861 року розповів товаришам учень 10 класу Володимир Бугай.

На жаль, президія СНТ університету поганю допомагає нам, а член президії, відповідальний за шефську роботу в школах т. Хаскін жодного разу до нас не прийшов.

Д. ТАЛІС.

БАЖАНІ ГОСТІ

Студенти 2-ї групи II курсу біологічного факультету — часті гості в підшефному дитячому будинку в Помірках. Діти з радістю зустрічають своїх старших друзів, які розповідають їм багато цікавого: про будову квітки, про життя тварин, про розвиток шовкопряда.

Дуже тепло й цікаво пройшла остання зустріч дітей з

студентами. Про життя й творчість любимого письменника Аркадія Гайдара розповіла своїм маленьким друзям Люба Шавиріна. Студентки Колесник та Колодяжна розповіли дітям про твори А. Гайдара «Чук і Гек», «Чесність» та інші.

— Дорогі друзі, частіше приходьте до нас, — заявляють діти своє одностайне прохання.

НЕ ПОВТОРЮВАТИ ПОСМИЛОК

Закінчується ремонт 3-го поверху біологічного корпусу університету. Силами робітників будівельно-монтажного управління № 3 відремонтовано дах, проведена побілка кімнат та коридорів, пофарбовані двері, вікна, панелі.

Зараз ремонтники ведуть уже роботи на першому і другому поверхах. Однак, при більш близькому ознайомленні в ремонті третього поверху виявляється ряд хиб та недоробок. Так, в кімнаті № 2 на кафедрі дарвінізму недоброякісно побілені стіни, панелі пофарбовані неохайно, в деяких місцях необхідна повторна штукатурка. В хімічній лабораторії не відремонтовані підвіконня, недоброякісно побілено й відштукатурено приміщення зоологічного музею.

Пройшли дощі, і одразу ж почав протікати дах над приміщенням кафедр зоології хребетних та експериментальної екології. А між тим інженер господарської частини т. Яковлева вже прийняла по актах ремонт даху, побілку 3 поверху, частину мулярських і сто-

лярних робіт. Все це може призвести до повторення історії минулого року, коли через короткий час після ремонту почав протікати дах майже в усіх аудиторіях 3-го поверху.

В II кварталі, згідно договору між адміністрацією університету й місцевом профспілки, на біологічному факультеті повинні були провести ремонт витяжних шаф. Однак, це досі не виконується. В результаті, тільки після побілки й ремонту на факультеті почнетесь ремонт шаф і всієї газопровідної сітки. Це зведе нанівець штукатурні й побілкові роботи.

Працівники господарської частини повинні поліпшити контроль за ремонтом, домогтися того, щоб всі недоліки були вчасно ліквідовані.

Рейдова бригада:

В. ЗАХАРЧИШИНА, голова профбюро біологічного факультету; О. КОНВІСАР, завідувача побутовою секцією профбюро біологічного факультету; Ф. МАРКУШЕВИЧ, кореспондент газети «Сталінські кадри».

Заст. редактора В. ХОЛОДКОВ.